

Perek 2, 6-16 – The Rebuke of Yisrael for Wealth-Centered Corruption

Themes: Seven Sins, The Sale of Yosef, Wealth as Burden

1. Bereishit 4:15, Vayyikra 26:18

2. Midrash, Tanchuma Noach 4

אלה תולדות נח נח איש צדיק. למה נקרא שמו צדיק, הואיל וזן את בריותיו של הקב"ה נעשה כבוראו, כענין שנאמר כי צדיק ה' צדקות אהב (תהלים יא ז), וכן יוסף הואיל וזן את הבריות שבע שנים, נקרא צדיק, שנאמר על מכרם בכסף צדיק (עמוס ב ו)

Why is he called *Tzaddik*? Because he fed Gd's creatures he became like their creator, as it is written, 'For Gd is *tzaddik*, He loves acts of *tzidkut*.' And so Yosef, since he fed the creatures for seven years, was called *Tzaddik*...

3. Amos 6:6, 8:6-7, 5:15

2:6

4. Midrash, Pirkei d'R' Eliezer 37

מה עשה ראובן הלך וישב לו באחד ההרים לירד בלילה ולהעלות את יוסף מהבור, ובשעה אחת אחיו היו יושבים במקום אחד ולב אחד ועצה אחת ועברו עליהם ארחת ישמעאלים ואמרו בואו ונמכרנו לישמעאלים ויהיו מוליכין אותו לקצה המדבר ואין יעקב אבינו שומע שמע עוד, ומכרו אותו לישמעאלים בעשרים כסף, כל אחד ואחד נטל שני כספים לקנות מנעלים ברגליהם, שנ' על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעלים,

What did Reuven do? He went and sat on a mountain, to descend at night and raise Yosef from the pit. At once his brothers were sitting together with one heart and one plan, and a caravan of Yishmaelim passed by, and they said, 'Let us come sell them to the Yishmaelim, and they will bring him to the edge of the wilderness and our father Yaakov will hear no more.' They sold him to the Yishmaelim for twenty measures of silver. Each one took two measures of silver to purchase shoes for their feet...

5. Ruth 4:7, Bereishit 14:23

2:7

6. Amos 8:4

7. Talmud, Gittin 57a

מעשה ועמדו ארבעים מודיות בדינר, נחסר השער מודיא אחת, ובדקו ומצאו אב ובנו שבאו על נערה מאורסה ביום הכפורים, והביאום לבית דין וסקלום, וחזר השער למקומו

Once forty measures of grain were sold for a *dinar*, and then the rate dropped by one measure. They investigated and found that a father and son had lived with a betrothed girl on Yom Kippur. They brought them to *beit din* and punished them, and the rate returned to its former position.

8. Hosheia 8:4, Vayyikra 20:3

2:8

The Big Three

9. Avudraham, Maariv shel Shabbat

ענין סברי מרנן רבו הטעמים יש אומרים שהטעם על שם דאמרינן בסנהדרין בפרק נגמר הדין היו מוציאים אותו לסקלו והיו משקין אותו כוס של יין חי בקורטי לבונה כדי שתטרף דעתו עליו. פירוש ולא ירגיש בענין הסקילה ויש רמז לזה היין מן הפסוק שנאמר (עמוס ב, ה) ויין ענושים ישתו. פל' יין של אותם שעונשין אותם בדין ישתו. על כן אומר סברי רבנן כלומר היש בדעת מורי ורבותי שזה הכוס לחיים ולא למות לברכה ולא לקללה ולא יהיה כאותו שנגמר דינו, והם עונין לחיי לחיים יהיה ולא למות.

Many reasons are offered for 'Savri maranan.' Some say it is because the *gemara* mentions that they would give a death row inmate a cup of undiluted wine with a grain of frankincense in order to confuse his mind, so that he would not feel his punishment.

There is a hint to this wine in, 'And they drink the wine of those who are punished,' meaning, they drink the wine of the people they punish in court.

Therefore, we say, 'Savri rabbanan,' meaning: Do my masters agree that this cup should be for life rather than death, for blessing rather than a curse, and not like that of a condemned man?

They then answer, 'For life' – It should be for life, not for death.

2:9-2:10

10. Bereishit 15:16; Devarim 9:5; Bamidbar 21:21-23

2:11-2:12

11. Midrash, Sifri Zuta 6:8

כל ימי נזרו קדוש הוא לה', מפני שנזר דרך פרישות וטהרה נקרא קדוש ולא עוד אלא ששקלו הכתוב כנביא שנאמר ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריכם לנזירים

Because he vowed for a life of separation and purity he is called 'holy.' The verse even gauges him to be as a prophet...

12. Ramban to Bamidbar 6:14

וטעם החטאת שיקריב הנזיר ביום מלאת ימי נזרו, לא נתפרש. ועל דרך הפשט כי האיש הזה חוטא נפשו במלאת הנזירות, כי הוא עתה נזור מקדושתו ועבודת השם, וראוי היה לו שיזיר לעולם ויעמוד כל ימיו נזיר וקדוש לאלקיו, כענין שאמר (עמוס ב יא) ואקים מבניכם לנביאים ומבחוריכם לנזירים, השוה אותו הכתוב לנביא, וכדכתיב (לעיל פסוק ח) כל ימי נזרו קדוש הוא לה' והנה הוא צריך כפרה בשובו להטמא בתאוות העולם:

The reason a nazir brings a *chatat* when he completes his nezirut is not explained. On a simple level, he causes himself to transgress when he completes his nezirut, for now he is separated in his holiness and his service of Gd, and it would be appropriate for him to maintain this separation forever and remain for his entire life a nazir, sacred to Gd... and so he needs atonement when he returns to contaminate himself with the desires of this world.

2:13-2:16

13. Kohelet 9:11